

HÄTÄKESKUSLAITOS
NÖDCENTRALSVERKET

HÄTÄKESKUSLAITOKSEN OIKEUSTAPAUKSET

Helena Borisov

Kaakkois-Suomen hätäkeskus

www.112.fi

HÄTÄKESKUSLAITOS
NÖDCENTRALSVERKET

Esitys

1. Yleistä
2. Oikeustapaukset
3. Virkamiehen velvollisuuksista
4. Virkarikokset Suomessa
5. Johtopäätökset

1. Yleistä

- Hätäkeskuslaitoksen lyhyen historian aikana oikeuteen johtaneita tapauksia on ollut vain 9. Vuositasolla käsitellään kuitenkin lähes 4 miljoonaa hätäilmoitusta!
- Näistä tapauksista yksi ollut riita-asia eli päivystäjä ei ole ollut syytettynä, yksi tapaus taas koskenut päivystäjän tahallisesti hätäkeskuksen toiminnalle aiheuttamaa haittaa.
- Todennäköisyys joutua oikeuteen päivystystyössä kuitenkin suurempi kuin saada lotossa päävoitto.
- Tämän hetkinen säädöspohja liian tulkinnanvarainen, päivystäjän vastuu?
- Oikeuslaitos ei tunne hätäkeskustoimintaa eikä päivystystyötä.
- Tuntevatko päivystäjät omaa työtään koskevat säädökset?

2. Oikeustapaukset

Tapaus 1, Vaasa v. 2002

- Sairaankuljetus ohjattiin väärään osoitteeseen
- Oikeus katsoi erheen aiheuttaneen 22 minuutin viiveen avun perille tulossa
- Päivystäjälle vaadittiin tuomiota tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta
- Omaiset vaativat myös vahingonkorvauksia
- Tuomio: varoitus, vahingonkorvausvaateet hylättiin

Oikeustapaukset

Tapaus 2, Lapin vahingonkorvausvaatimus v.2004

- Päivystäjä ei ollut syytteessä
- Riita-asia valtiota vastaan
- Palokunta hälytettiin väärään kuntaan
- Viivästyksen aiheuttamista palovahingoista korvausvaatimus valtiolle
- Maksettavaa tuli kaikkine kuluineen 43.000 euroa

Oikeustapaukset

Tapaus 3, Hämeenlinna v. 2005

- Yöllä tapahtunut ulosajo
- Päivystäjä oletti erheellisesti poliisin käyneen jo aiemmin paikalla
- Partio hälytettiin kuitenkin vähän ajan kuluttua
- Kuljettajaa ei löydetty
- Paikalla käytiin myöhemmin uudestaan samoin tuloksin
- Päivystäjä sai syytteen ja tuomittiin sakkoihin (10 päiväsakkoa)

Oikeustapaukset

Tapaus 4, Oulu 1/2006

- Kulolentokoneen maahansyöksy
- Ensimmäisen hätäilmoituksen osalta ei ryhdytty toimenpiteisiin ilmoituksen epämääräisyyden takia
- Toinen ilmoitus aiheutti hälytyksen
- Sekä vuoromestari että päivystäjä syytteeseen
- Molempien syytteet hylättiin

Oikeustapaukset

Tapaus 5, Oulu 2/2006

- Ampumistapaus, jossa uhri ollut yhteydessä hätäkeskukseen 2 päivää ennen ampumista
- Päivystäjä neuvonut soittajaa, mutta ei ilmoittanut asiasta poliisille
- Päivystäjä syytteeseen, tuomio 30 päiväsakkoa
- Tuomio ei muuttunut Hovioikeudessa
- Valituslupaa haettu KO:lta

Oikeustapaukset

Tapaus 6, Vaasa 2006

- Päivystäjän toimet hätäkeskuksen toiminnan vahingoittamiseksi
- Päivystäjä tahallisesti katkonut lukuisia hätäpuheluja (ainakin 100 kertaa)
- Vaadittu rangaistusta virkavelvollisuuden rikkomisesta
- Tuomio 50 päiväsakkoa sekä viraltapano

Oikeustapaukset

Tapaus 7, Kouvola 2007

- Sairaankuljettajille annettu väärä asukastieto (VTJ), osoite oikea
- Sairaankuljettajat poistuneet paikalta käymättä potilaan ovellakaan
- Potilas löytyi seuraavana päivänä kuolleena
- Päivystäjälle syyte tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta
- Syyte hylättiin

Oikeustapaukset

Tapaus 8, Kouvola 2006

- Sairaankuljetuksen ohjautuminen väärään osoitteeseen Parikkalan kuntaliitoksen jälkeen
- Tietojärjestelmän päivityksen jälkeen Häke4:ään jäänyt virhe, jota ei huomattu
- Päivystäjän syyte hylättiin
- Perusteluna mm. tietojärjestelmä on päivystäjän keskeinen työväline ja päivystäjän tulee voida luottaa siihen

Oikeustapaukset

- Tapaus 9, Kuopio 2005 (vireille 2008)
- Ilmoituksen perusteella kuultu avunhuutoja, paikka tarkemmin määrittelemätön
- Päivystäjä ilmoittanut poliisipartiolle
- Myöhemmin löytynyt hukkunut henkilö lähistöltä vesialueelta
- Päivystäjän syyte hylättiin (huom! Aiemmin syyttämättäjättämispäätös 2007, asianomistaja (hukkuneen isä) haastanut oikeuteen (myös korvausvaatimus meni nurin)

Virkamiehen velvollisuuksista

- Huolellisuusvelvoite
  - Oikeus tarkastelee huolellisuutta kaikissa em. tapauksissa
  - Tunnettava omaa toimintaansa ohjaavat normit ja noudatettava niitä
  - Kuinka pitkälle velvoite ulotetaan?
  - Tulostittarit vs. huolellisuusvelvoite?
  - Riittävä huolellisuus?

Virkamiehen velvollisuuksista

- **Selonottovelvoite**
  - Aktiivinen selonottovelvollisuus
  - Ei voi vedota tietämättömyyteen
  - Tutkinnassa selvitetään tiesikö tai *olisiko pitänyt tietää*

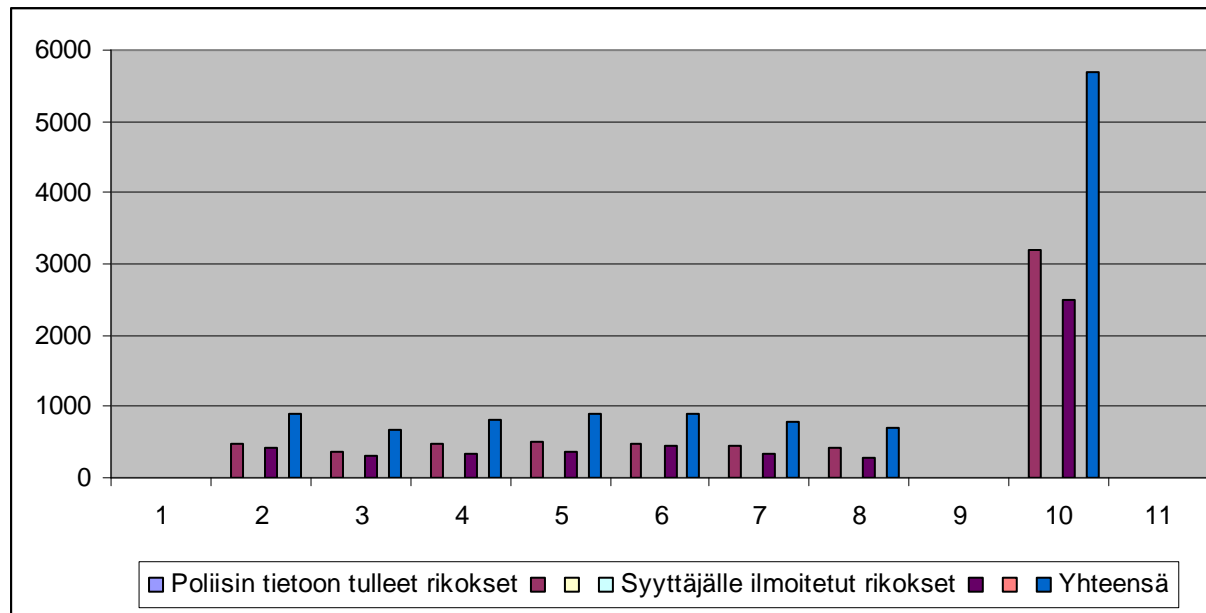
Virkarikokset Suomessa 2002-08

Virkarikokset Suomessa vuosina 2002 -2008

Poliisin tietoon tulleet rikokset		Syyttäjälle ilmoitetut rikokset		Yhteensä
2002	485	2002	421	906
2003	369	2003	298	667
2004	489	2004	326	815
2005	514	2005	377	891
2006	467	2006	437	904
2007	441	2007	349	790
2008	430	2008	283	713
Yhteensä	3195		2491	5686

Virkarikokset Suomessa 2002-08

Johtopäätökset

- Oikeustapauksia määrällisesti vähän
- Yksilölle raskas kokemus
- Tukijärjestelmää tarvitaan
- Inhimillistä toimintaa, millään ohjeistuksella ei saada aukotonta järjestelmää, jota noudattamalla voitaisiin vastaavat tapaukset välttää tulevaisuudessa
- Lainsäädännön selkeyttäminen vastuun osalta
- Ohjeiden ja määräysten noudattamisen merkitys
- Julkishallinnon ja juridiikan koulutus (PEO, laitos?)

HÄTÄKESKUSLAITOS
NÖDCENTRALSVERKET

